

A-PBT-A-1/2015. Ajánlás

A Pénzügyi Békéltető Testület **S.Z.J.** (xxx; a továbbiakban: *Kérelmező*) **ABC Zrt.** (yyy; a továbbiakban: *Pénzügyi Szolgáltató*) ellen benyújtott kérelmére indult, xxx ügyszám alatt nyilvántartásba vett, pénzügyi fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárásban, a 2015. április 21. napján megtartott meghallgatáson az alábbi

AJÁNLÁST

hozta:

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa ajánlja a Pénzügyi Szolgáltató részére, hogy a meghallgatás napjától számított 60 napon belül a Kérelmezővel xxx számon létrejött deviza alapú, gépjármű-finanszírozási célú kölcsönszerződés biztosítását képező opciós szerződés alapján alapított opciós jog törlésére vonatkozó nyilatkozatot küldje meg a Kérelmező kölcsönszerződésben rögzített levelezési címére.

Az ajánlás ellen fellebbezésnek helye nincs, azonban annak kézbesítésétől számított 15 napon belül hatályon kívül helyezése kérhető a Fővárosi Törvényszéktől, ha a tanács összetétele vagy eljárása nem felelt meg a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: *MNB tv.*) rendelkezéseinek, a Pénzügyi Békéltető Testületnek nem volt hatásköre az eljárásra, a kérelem meghallgatás nélküli elutasításának lett volna helye.

A Pénzügyi Szolgáltató az ajánlás hatályon kívül helyezését a fentiekén túl – az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül – akkor is kérheti a Fővárosi Törvényszéktől, ha az ajánlás tartalma nem felel meg a jogszabályoknak. Ha a Pénzügyi Szolgáltató az ajánlásnak nem tesz eleget, a Pénzügyi Békéltető Testület – a Kérelmező nevének megjelölése nélkül – jogosult a jogvita tartalmának rövid leírását és az eljárás eredményét – legkorábban az ajánlásnak a pénzügyi szolgáltató részére történt kézbesítésétől számított hatvan nap elteltével - nyilvánosságra hozni.

A Pénzügyi Békéltető Testület felhívja a Pénzügyi Szolgáltatót és a Kérelmezőt, hogy jelen ajánlás végrehajtásáról az ajánlás kézhezvételét követő 60 napon belül írásban tájékoztassák a Testületet. A Pénzügyi Békéltető Testület ajánlása nem érinti a Kérelmező azon jogát, hogy a Pénzügyi Szolgáltatóval szembeni igényét bírósági eljárás keretében érvényesítse.

A Pénzügyi Békéltető Testület döntését az MNB tv. 113. §-ának b) pontja, 116. §-a, valamint 119. §-ának (1) bekezdése alapján hozta meg.

INDOKOLÁS

A Kérelmező a Pénzügyi Békéltető Testület előtt 2015. március 11. napján indult eljárásban kérelemmel fordult az eljáró tanácshoz, amelyben a felek között 2008. március 4-én xxx azonosítószámon létrejött deviza alapú, 2017.06.15. napi lejáratú gépjármű-finanszírozási kölcsönszerződéssel (a továbbiakban: *Kölcsönszerződés*) kapcsolatosan az opciós jog törlésére vonatkozó nyilatkozat és az xxx forgalmi rendszámú xxx típusú személygépjármű (továbbiakban: *Gépjármű*) törzskönyvének részére történő kiadását kérte a Pénzügyi Szolgáltatótól.

A felek által becsatolt dokumentumok és a meghallgatáson tett nyilatkozatok alapján megállapított tényállás szerint a felek között 2008. március 4-én 120 hónap futamidejű gépjármű-finanszírozási célú, 3.075.000 Ft összegnek megfelelő svájci frank összegű Kölcsönszerződés, továbbá ugyanezen a napon Opciós Szerződés (a továbbiakban: *Opciós Szerződés*) jött létre.

A Kérelmező 2014. december 23-án kelt panaszában kifogásolta, hogy a Pénzügyi Szolgáltató kérése ellenére nem adta ki részére az opciós jog törlésére vonatkozó nyilatkozatot, továbbá a Gépjármű

törzskönyvét. Hivatkozott arra, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: *Ptk.*) 374. §-a szerint az opciós jog legfeljebb 5 évre köthető ki, mely öt év – az Opciós Szerződés megkötésének 2008. március 4-i időpontját figyelembe véve – 2013. március 3. napján lejárt, ennek ellenére a Pénzügyi Szolgáltató nem adta ki a törlési nyilatkozatot. A Kérelmező sérelmezte, hogy bár a Kérelmező a Gépjármű tulajdonosa, így a törzskönyv birtoklására a tulajdonjog kapcsán Kérelmező jogosult és az opciós jog is lejárt, ennek ellenére a Gépjármű törzskönyvét a Pénzügyi Szolgáltató változatlanul birtokában tartja.

A Pénzügyi Szolgáltató a Kérelmező panaszát 2015. január 8-i válaszában elutasította. Hivatkozott arra, hogy a Kérelmezővel zárt Opciós Szerződést kötött, álláspontja szerint a Kérelmezővel létrejött 5 évnél hosszabb futamidejű Kölcsönszerződés esetében a zárt opciós jogra vonatkozó kikötés jogszerűen oly módon is meghatározható, hogy a Pénzügyi Szolgáltató egy meghatározott feltétel, mint hatályba léptető feltétel teljesülése (pl.: a Kölcsönszerződés azonnali hatályú felmondása) napjától számított 5 éven belül élhet vételi jogával. A Pénzügyi Szolgáltató a törzskönyv kiadásának megtagadása kapcsán hivatkozott az Üzletszabályzat „xxx” című fejezet xxx pontjára, amelynek értelmében a Pénzügyi Szolgáltató csak abban az esetben köteles a Gépjármű törzskönyvét kiadni, ha a Kérelmező valamennyi fizetési kötelezettségét teljesítette. Mivel a Kérelmezőnek az érintett Kölcsönszerződésből eredően még tartozása áll fenn, ezért a Gépjárműhöz tartozó törzskönyv kiadását jogszerűen tagadta meg.

A Kérelmező kérte a Pénzügyi Békéltető Testületet, hogy határozatával kötelezze a Pénzügyi Szolgáltatót a Gépjármű törzskönyvének és az opciós jog törlésére vonatkozó nyilatkozatnak a kiadására.

A Pénzügyi Szolgáltató válasziratában a kérelmet megalapozatlannak tartotta. Álláspontja szerint a Kölcsönszerződésben foglaltak és a hatályos jogszabályok szerint járt el. Előadta, hogy a Kölcsönszerződés a felek között érvényesen létrejött és annak elválaszthatatlan részét képezte az xxx számú Üzletszabályzat, majd 2009. augusztus 1. napjától pedig a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: *Hpt.*) rendelkezései módosítása alapján módosított yyy számú Üzletszabályzat. Hangsúlyozta, hogy az Üzletszabályzat a Kölcsönszerződéshez fizikailag is elválaszthatatlanul kapcsolódott annak aláírásakor. A Kölcsönszerződés aláírásával a Kérelmező elismerte, hogy a Kölcsönszerződésben, valamint az Üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, megértette, és magára nézve kötelezően elismeri.

A törzskönyv kiadásának megtagadása indoklásául kifejtette, hogy a Kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képező Üzletszabályzat „xxx” című fejezete xxx pontja szerint *„amennyiben a Kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a Hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.”* Tekintettel arra, hogy a Kölcsönszerződésből eredően Kérelmezőnek még fizetési kötelezettsége áll fenn, álláspontja szerint a törzskönyvet kiadni nem volt köteles, jogellenes magatartást nem tanúsított.

Elismerte, hogy az Opciós Szerződésben valóban kikötésre került, hogy a vételi jogot az Opciós Szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt gyakorolhatja a Pénzügyi Szolgáltató, azonban hangsúlyozta, hogy mind az Üzletszabályzatban, mind az Opciós Szerződésben rögzítésre került, hogy a felvett kölcsönnek az elsődleges fedezete a finanszírozott Gépjármű, ami mint dologi biztosíték, a Gépjárműre alapított vételi jogon keresztül érvényesül. Az Üzletszabályzat szerint ezt úgy kell értelmezni, hogy a Pénzügyi Szolgáltató opciós jogát az Opciós Szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően 5 éven belül gyakorolhatja, de legfeljebb addig az időpontig, ameddig a Kérelmező a Pénzügyi Szolgáltatóval szemben fennálló, Kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeit maradéktalanul nem teljesítette. Az Opciós Szerződés 8. pontjában rögzítésre került, hogy ilyen feltétel az, ha *„a Kérelmező a Kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességet követő 15. napon belül részben vagy egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének,*

továbbá, ha a Kölcsönszerződés bármely okból felmondásra kerül". A Pénzügyi Szolgáltató álláspontja szerint fentiek azt jelentik, hogy az opciós jog gyakorlásának kezdő időpontja az Opció Szerződésben kikötött feltételek valamelyikének bekövetkezte, így az 5 évet onnantól kezdve kell számítani. Hangsúlyozta, hogy mivel a Kérelmező nem fizette meg maradéktalanul a Kölcsönszerződésből eredő tartozását, ezért az Opció Szerződésben rögzített jogosultsága kezdő időpontja nem következett be, azaz az Opció Szerződés még nem lépett hatályba, így az annak érvényességére vonatkozó öt év sem telhetett el.

A vitás ügyben az eljáró tanács 2015. április 21. napján tartott meghallgatást, amelyen a felek megjelentek, álláspontjukat fenntartották. A felek között nem képezte vita tárgyát, hogy a Kérelmezőnek a Kölcsönszerződésből eredően még tartozása áll fenn. A felek – az eljáró tanács egyezségkötést elősegítő magatartása ellenére – egyezséget nem kötöttek, így a vitás ügyben az eljáró tanács döntött.

A Kérelmező kérelme **részben megalapozott**.

Az eljárás során tényként volt megállapítható, hogy a Kölcsönszerződésben foglalt nyilatkozatával a Kérelmező kijelentette, hogy az egyedi Kölcsönszerződésben és az annak elválaszthatatlan mellékletét képező Üzletszabályzatban (xxx) foglaltakat megismerte, megértette, és azokat magára nézve kötelezőnek ismerte el. Erre figyelemmel a Ptk. 200. § (1) bekezdésében foglalt szerződési szabadság elve és a Ptk. 205/B. § (1) bekezdése alapján a Pénzügyi Szolgáltató fenti számú Üzletszabályzatát a felek közös megállapodásukkal a Kölcsönszerződés részévé tették. Ennél fogva a felek jogviszonyára a Kölcsönszerződés és az Üzletszabályzat egymással összhangban értelmezett rendelkezései az irányadók.

Az Üzletszabályzat xxx fejezet „yyy” yyy pontja a következőképpen rendelkezik: *„yyy Elsődleges biztosíték: A kölcsön visszafizetésének biztosítására a hitelező javára arra a gépjárműre alapított jelzálogjog vagy opció, és/vagy a Hitelezővel, mint vevővel kötött adásvételi szerződés, amely megvásárlásához a Hitelező a kölcsönt a Kölcsönbevevőnek folyósítja. Az elsődleges biztosíték nyújtására vonatkozó szerződés a kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képezi.”*

A felek között létrejött Opció Szerződés 5. pontja a következők szerint rendelkezik: *„A Hitelező a vételi jogot jelen szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a Kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette”*. A 7. pont rendelkezése szerint: *„a Szerződő felek a Hitelező javára alapított vételi jog biztosítására a vételi joggal terhelt gépjármű tekintetében elidegenítési és terhelési tilalmat kötnek ki”*. A 8. pont szerint pedig: *„a Hitelező az e megállapodás szerint alapított vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha a Kölcsönbevevő a jelen megállapodás 2. pontjában hivatkozott kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontban – az esedékességet követő 15 napon belül – akár részben vagy egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá, ha a kölcsönszerződés bármely oknál fogva felmondásra kerül”*.

Az Opció Szerződés 14. pontja alapján annak részévé váló xxx számú Üzletszabályzat zzz pontja szerint: *„Amennyiben az elsődleges biztosíték opció, és az egyedi kölcsönszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy Kölcsönbevevő köteles a Hitelező felszólítására – az eredeti feltételekkel egyező tartalommal – ismét vételi jogot engedni, amelynek időtartama legalább a szerződés lejártól követő 3 hónap.”*

Az Üzletszabályzat yyy-es módosítása folytán a fenti rendelkezés helyébe (új számozással) a zzz pontja lépett, amely a következők szerint rendelkezik: *„A Hitelező javára az eszközből megvásárolt gépjárműre - a felek között létrejött opciós szerződéssel - alapított opciós jog ún. »zárt opció«, azaz a*

Hitelező opciós jogát az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt.

A fentiek alapján az eljáró tanács megállapította, hogy az Opciós Szerződés rendelkezése és az általános szerződési feltételként annak részévé váló xxx számú, majd yyy számú Üzletszabályzat rendelkezése között a vételi jog időtartamát tekintve eltérés van.

A szerződéskötés időpontjában hatályos Ptk. 205/C. §-a szerint: *„Ha az általános szerződési feltétel és a szerződés más feltétele egymástól eltér, az utóbbi válik a szerződés részévé.”*

Ennek alapján a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa megállapította, hogy az Opciós Szerződésben meghatározott, az Opciós Szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam elteltével, azaz 2013. március 4. napjával a Pénzügyi Szolgáltató Gépjárműre vonatkozó vételi joga az Opciós Szerződés (Ptk. 375. § (4) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 374. § (2) bekezdésében foglaltakkal összhangban álló) rendelkezése alapján megszűnt. Értelmszerűen ezzel egyidejűleg megszűnt a *vételi jog biztosítására alapított elidegenítési- és terhelési tilalom is.*

Az eljáró tanács álláspontja szerint a Pénzügyi Szolgáltató a vételi jog megszűnését követően jogszerűen nem gyakorolhatja az Opciós Szerződésből fakadó jogait, a Kérelmező kérelmére is tekintettel köteles lett volna kiadni a vételi jog és elidegenítési- és terhelési tilalom törléséhez szükséges nyilatkozatokat, a fentiekre figyelemmel tette meg ajánlását az eljáró tanács a rendelkező részben foglalt tartalommal.

A fentiekkel kapcsolatban az eljáró tanács megjegyzi továbbá, hogy az yyy jelű Üzletszabályzat zzz pontjában megfogalmazottak, a Ptk. 207. § (2) bekezdésében meghatározott (fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést előíró) értelmezési alapelv fényében, semmiképp sem értelmezhetők úgy, ahogy a Pénzügyi Szolgáltató azt az eljárás során kifejtette, nevezetesen, hogy a Pénzügyi Szolgáltató a vételi jogot az Opciós Szerződés 7. pontjában meghatározott feltételek bekövetkeztétől kezdődő 5 éves időtartam alatt gyakorolhatja.

A Gépjármű törzskönyvének kiadásával kapcsolatban az xxx-os, xxx jelű Üzletszabályzat xyz pontja, valamint az yyy-es, yyy jelű Üzletszabályzat aaa pontja - szövegében egyező módon - a következők szerint rendelkezik: *„Amennyiben a Kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a Hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.”*

A Ptk. 200. § (1) bekezdésben meghatározott szerződéses szabadság alapján a felek a Kölcsönszerződés tartalmát szabadon állapítják meg. Ennek keretében a felek a Kölcsönszerződésből eredő bármely kötelezettségük teljesítésével összefüggésben mellékkötelezettségekben állapodhatnak meg. A Ptk. dispozitív rendelkezései alapján a nevesített típusú mellékkötelezettségeken kívül a Kölcsönszerződés biztosításának egyéb (atipikus) módjában is megállapodhattak a felek, ilyen lehet például a Gépjármű törzskönyvének birtokban tartása. A felek a Kölcsönszerződés részévé váló Üzletszabályzatban állapodtak abban, hogy a Kérelmező teljes tartozásának megfizetéséig a Pénzügyi Szolgáltató a Gépjármű törzskönyvét magánál tartja, továbbá a felek között nem volt vitatott, hogy Kérelmezőnek még tartozása áll fenn a Pénzügyi Szolgáltatóval szemben.

Az Üzletszabályzat fenti rendelkezéséből nem következik, hogy a törzskönyv birtokban tartása a vételi jog biztosítékának minősül. Ennél fogva a törzskönyv Pénzügyi Szolgáltató birtokába történt átengedése a Kérelmező részéről a felek között létrejött Kölcsönszerződés önálló biztosítékának tekinthető, így nem függ vételi jog fennállásától, vagy megszűnésétől; attól elválik.

A fentiekre figyelemmel az eljáró tanács megállapította, hogy a Pénzügyi Szolgáltató a Gépjármű törzskönyvét az Üzletszabályzat rendelkezése alapján jogszerűen tartja magánál, annak kiadását a

Kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettsége teljesítéséig a Kérelmezővel szemben jogszerűen elutasíthatja. Ennek alapján a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa a Kérelmező törzskönyv kiadására vonatkozó igényét nem tartotta megalapozottnak.

Az MNB tv. 113. § b) pontja alapján egyezség hiányában a tanács az ügy érdekében ajánlást tesz, ha a kérelem megalapozott, azonban a 39. §-ban meghatározott törvények hatálya alá tartozó személy vagy szervezet az eljárás kezdetekor úgy nyilatkozott, hogy a tanács döntését kötelezésként nem ismeri el, illetve ha a tanács döntésének elismeréséről egyáltalán nem nyilatkozott.

Mivel a Kérelmező kérelme a fentiek szerint részben megalapozott és a Pénzügyi Szolgáltató az ügyben alávetési nyilatkozatot nem tett, az eljáró tanács a rendelkező rész szerinti ajánlást adta ki.

Budapest, 2015. május 05.

Felföldi Ágnes s.k.,
eljáró tanács tagja

Csomorné Dr. Lajkó Ildikó Erzsébet s.k.,
eljáró tanács elnöke

Dr. Rózsavölgyi Orsolya s.k.,
eljáró tanács tagja